

A' MÜNCHENI MAGYAR CODEX.

1466.

A' m. tud. társaságnak f. e. június' 23dikai ülésében adott elő *Fejérváry Miklós* úr' tudósítása egy a' müncheni kir. könyvtárban találtató magyar kéziratról. Ezen tudománykedvelő hazánkfia, ki épen most tért vissza Német- és Franciaországokban tett utjáról, figyelemmel lévén a' külföld' könyvtáraiban a' magyar dolgokra, a' bajor királyi thecában nagy örömeire egy, a' fennkitett évből való magyar kézirastra volt szerenéses akadni. Formája nagyobb nyolczadrét, a' textus két oszlopban, got betűkkel írva száznál több lapokat tölt be; 's a' négy evangelista' magyar fordítását foglalja magában, mellyet kalendáriom előz meg. Maga a' fordítás magyar dialectuson készült, 's azon régi grammaticalis formák, melylyek a' két halotti beszédben találtatnak, itt, egypárt talán kivéve, nem fordulnak elő. A' munka' végén e' sorok olvasatnak:

E könyv megneveztetet Remeti görgu' Hensel emre fianac keze miat Moldouabá Tathros varosban Ur zületeten' Ezer negzaz hatvá hatod eztendeiebé.

Az academia a' munka' hiteles Iemásoltatása végett meg fogja tenni a' szükséges lépéseket.

MAGYAR NYELV' UDVARI DIVATA.

Czech János, a' m. t. t. rendes tagja egy, hazai történeteinket illető, a' bécsi cs. könyvtárban találtató 16 lapnyi német kézirat felől tudósítá az academiát, mellynek ujjabb kéztől irt czíme: „*Erzählung der Helena Kottanner, vertrauten Dienerin der Kaiserinn Elisabeth, Kaiser Albrechts Wittwe; von der Entwendung der heiligen Krone aus dem Schlosse Plindenburg, von des König Ladislaws seiner Krönung zu Stuhlweissenburg* (15. May 1440.)“ stb. A' kézirat jelennen másoltatik a' tudós társaság' számára, 's a' közönség a' maga idejében bővebb tudósítást veend felőle. Itt addig is két hely közöltetik belőle, melly a' magyar nyelvnek, a' magyar udvarnál, Albert király' családjában is divatozását mutatja meg.

„*Do war die Tuer an dem kor* (a' székesfejérvári megyés templomban) *zugeflossen, und di Purger warn Innerhalb und meiner Frauen gnad di was ausserhalb der tur mit irm sun, dem edln kunig, und meiner Fraun gnad die redat ungr-*

schen mit in, und die Purger desgleichen antburkten ungrischen irn gnaden herwider aus. Also daz ir gnad swuer anstatt irs suns edeln kunigs.“

'S alabb:

„Und da nam der von der Freinstatt das Swert in die hant, und slug den Kung zu Ritter und war im de slug wol, daz ich (maga Kottannerné, ki a' kis királyt ölében tartá) sein wol enphand an den arm, das het die edel kunigin gemerkeht, die stund neben mein, und sprach zu dem von der Freinstatt also: Istemert nem missertem, das heiffst zu deutsch also, durch gots will tue im nicht wee; da sprach er also herwider „nem“.

MAGYAR NYELV' ÜGYE.

— *Horvát József* honti tisz. főorvos, a' m. t. társ. r. tagja, ns Hont vármegye' 1833. febr. 25dikei közgyűlésében azon díjról, melly őt az 1832ben véghez vitt védhímlőoltásért illette, lemondván, azt a' hontmegyebeli szegény sorsu gyermekek' oktatására megkivántató magyar könyvek' megvásárlására ajánlotta. Megköszönvén a' ns vármegye a' hazafi lelkű adományt, meghagyá ez uttal négy járásbeli szolgabiráinak hogy hasonló ajánlattételekre szólítsák fel a' megyei földbirtokosokat, pap-ságot 's egyéb tehetősbekeket. Ugyan ezen gyűlésben meghagyatott a' szolgabiráknak, kötnék ujobban sziveikre a' megyebeli földes uraságoknak 's lelki pásztoroknak, hogy nem csak a' magyar, hanem a' tót és német ajku mezővárosok 's falukban is csak olly jegyzők és iskolamesterek fogadtassanak be, kik a' magyar nyelvben jártosak lévén, annak oktatására mindenkép alkalmasak.

— *Hoblik Márton*, Verőcze-vármegyei főügyész, a' m. t. társ. l. tagja, a' nemzeti nyelvnek amaz illyr ajku megyében is terjesztésére, még 1831ben Eszéken egy *magyar olvasó társaságot* alapított, melly a' jobb magyar munkákat megszerezvén, hetenként két ülést tart, 's ott a' társak olvasás, fordítás és egyéb gyakorlás által iparkodnak a' nemzeti nyelvben egyszersmind az országossá lett nyelvet is sajátjokká tenni.

— Ugyan azon tisztelt tag értesíté az academiát, hogy *Ó Felsége*, 1833. aprilis' 11. költ királyi kegyes rendelésénél fogva, a' három társország' kérelmének a' magyar nyelv' iskolai rendes tanítmányként behozatala iránt, kedvezvén; a'